

**SANCTISSIMI DOMINI
NOSTRI PII DIVINA
PROVIDENTIA PAPÆ
9. ALLOCUTIO HABITA
IN CONSISTORIO...**

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

PII

DIVINA PROVIDENTIA

P A P Æ I X.

ALLOCUTIO

HABITA

IN CONSISTORIO SECRETO

DIE XIX. DECEMBRIS MDCCCLIII.

ROMÆ

—
MDCCCLIII.

VENEBABILES FRATRES

In Apostolicae Sedis fastigio tamquam in arce et propugnaculo catholicae fidei constituti Praedecessores Nostri Romani Pontifices, pro tradita sibi divinitus Ecclesiae universae gubernandae potestate, ad Orientalem quoque Ecclesiam paterna studia converterunt, ac nihil unquam desiderari a se passi sunt, quod ad illam vel tuendam vel juvandam pertinere posse videretur. Quantum porro industriae ac solertiae, quantum laboris impenderint, ut qui ex Orientalibus populis a Romana Ecclesia funesto schismate dissiderent, ad eam boni volentesque sese adjungerent, et cum supremo in terris pastore Romano Pontifice tamquam membra cum capite consociarentur, non est cur fusius expli-

IV

cemus, Venerabiles Fratres; explorata namque Vobis res est, innumerisque testata historiae documentis. Atque illustria haec paternae sollicitudinis exempla Nos aemulati, jam inde ab anno Pontificatus Nostri secundo ad Orientales omnes Apostolicas dedimus Literas, quibus studiose illos, ac peramanter hortati sumus, ut ad Sanctae hujus Sedis communionem reverterentur, eique adhaerere firmiter vellent; ejusque conjunctionis necessitatem multis, gravissimisque evicimus argumentis, quae luce veritatis nitent, quidquid proferre contra ausi fuerint scripto quodam suo schismatici plures Episcopi, inveteratum illud contra Apostolicam Sedem acerbitalis virus effundentes. Quod quidem scriptum ad redarguendos schismaticorum errores, ac pertinaciam curabimus refutandum; interea tamen pro illorum omnium salute caelestem Patrem luminum orare atque obsecrare non desistemus, nihil scilicet remittentes de christiana charitate, quae patiens et benigna est, cujus quidem charitatis spiritu perinde ac Nos excitati Praedecessores Nostri sacros ritus, quos Orientalis adhiberet Ecclesia, quosque orthodoxae fidei minime adversari comperissent non modo non improbandos, sed vero etiam observandos ac retinendos censuerunt, utpote ipsa antiquitatis origine commendatos, et a sanctis Patribus non mediocri ex parte profectos: quin

immo orientales ritus deserere, nisi impetrata Summi Pontificis venia, providentissimis latis Constitutionibus edixerunt fas esse nemini. Noverant siquidem immaculatam Christi sponsam mira quadam varietate distinguere, quae non officiat unitati, Ecclesiam scilicet nullis regionum terminis definitam omnes complecti populos, nationes, gentes, quae fidei unitate, et consensione coalescant, diversae licet moribus, linguis, ac ritibus, quos tamen omnium mater et magistra Romana probavit Ecclesia. Hoc ipsum praeclare noscens gloriosae memoriae Gregorius XVI. Praecessor Noster ad gentem Valacorum graeci ritus catholici, qui in Transylvania consistunt, pastorem vigilantiam, et curas intendens, ut eosdem erigeret ac solaretur, et in catholica fide confirmaret peculiarem ipsis Ecclesiasticam graeci ritus Hierarchiam instituere molitus est; verum quod temporum, aliisque rerum difficultatibus prohibitus Deccessor idem Noster ad optatum perducere exitum nequivit, id Nos, Venerabiles Fratres, non sine praecipuo animi solatio magna ex parte perfecimus. Ac primum quidem gratias persolvimus, ut par est, misericordiarum Patri, cujus caelesti auxilio opus exequi datum est, quod in Catholicae Religionis incrementum, et spirituales illius gentis utilitatem, eamque maximam cessorum speramus. Debitas deinde tribuimus laudes Ca-

VI

rissimo in Christo Filio Nostro Francisco Josepho Austriae Imperatori, Hungariae, et Bohemiae Regi Apostolico, qui Nobis non modo suas ad id preces exhibuit, sed vero etiam studium, sollicitudinem, operam, omnia denique contulit, quae a religiosissimo Principe fideique provehendae studiosissime potuissent expectari. Nec vero praetereundus sine laudis praeconio Strigoniensis Antistes, qui ad promovendam hanc rem tam salutarem, tamque unitati catholicae retinendae accommodatam pro viribus incubuit. Quamobrem, posteaquam sententiam accepimus quorundam ex ordine vestro Venerabilium Fratrum Nostrorum, quibus tanti momenti negotium accurate examinandum demandavimus, ex eorum consilio duas Episcopales Sedes graeci ritus catholici creximus, Lugosiensem scilicet in Banatu Temesiensi, et Armenopolitanam in Transylvania, easque suffraganeas esse jussimus Fogarisiensis Ecclesiae, quam Episcopali Cathedra jampridem auctam, novissime vero Albae Juliensis etiam titulo per Nos decoratam ad Metropolitanæ Sedis decus, et auctoritatem eveximus. Illi insuper praeter duas modo erectas Episcopales Sedes Magno-Varadiensem etiam graeci ritus Ecclesiam ab Archiepiscopo Strigoniensi subtractam decrevimus suffragari. Jam vero hac nova constituta Fogarisiensi et Alba Juliensi Ecclesiastica Provincia, non

VII

dubitamus, Venerabiles Fratres, quin Valacorum per Transylvaniam diffusa natio catholicae fidei addicta novo Apostolicae Sedis affecta beneficio arctiori quodam vinculo copulanda cum ipsa sit, nec non pars illa dominici gregis, aucto pastorum numero, iisque pro suo munere vigilantibus, et vero accedentibus etiam curis Nostris, quas illi nunquam desistemus impendere, securio: longe, ac tutior existat a schismaticorum insidiis et fraudibus, qui nullam praeterire occasionem sinunt avellendi fideles a sanctae hujus Sedis communione, eosque in aeternae ruinae barathrum detrudendi. Faxit porro dives in misericordia Deus, ut qui schismaticorum implicantur erroribus perfusi gratiae caelestis lumine in sinum complexumque catholicae Ecclesiae sese recipiant, ut occurrant omnes in unitatem fidei, omnesque unum corpus sinus in Christo conservantes unitatem in vinculo pacis. Id Nos pro ardentissimo quo tenemur desiderio animarum salutis impense optamus, precamurque Dominum, qui facit mirabilia solus, ut opus quod inceptum est sua virtute perficiat.

Jam vero ad recreandum animum Nostrum non minus etiam valuit, Venerabiles Fratres, quod in Republica Guatimalensi in America ad bonum religionis Deo opitulante praestitimus. Vix enim Dilectus Filius illustris et honorabilis vir Raphael Carrera illius Rei-

VIII

publicae Praeses Nobis supplicandum curavit, ut ad ordinandas illic Ecclesiae res animum converteremus, nihil intermisimus, quin Dilecto Filio Nostro Jacobo Sanctae Romanae Ecclesiae Diacono Cardinali Antonelli, qui Nobis adstat a negotiis publicis, demandarem, ut cum Dilecto etiam Filio Marchione Ferdinando Lorenzana Guatimalensis Reipublicae apud Sanctam Sedem Administro gravissimum hujusmodi negotium peragendum susceperet. Itaque die septima mensis Octobris superioris anni inita inter ipsos conventio est, eamque peculiari Congregationi Venerabilium Fratrum Nostorum e Collegio Vestro mature perpendendam commisimus. Quid vero in conventionem illam ad Catholicam Ecclesiae decus, atque utilitatem statutum sit, novisse Vos arbitramur ex Apostolicis Nostri Literis III nonas Augusti vertentis anni editis, quibus omnia et singula memoratae conventionis capita rata habuimus, et Apostolica Nostra auctoritate confirmavimus.

Haec Vobiscum communicanda duximus, Venerabiles Fratres, ut in partem adseitos quotidianae Nostrae sollicitudinis, in partem vocemus et gaudii, si quid in gloriam divini nominis, veraeque fidei propagationem bene ac feliciter evenierit.

Veruntamen conceptam inde laetitiam perturbari magnopere sensimus ex acerbissimis malis, quae Religionem

IX

sanctissimam per Septentrionales quasdam ditiones accipimus conflictari. Atque ut hic de una tantum loquamur, praeterire silentio non possumus quod cum ditionis ejusdem Gubernium Nostro et Apostolicae Sedis apud Imperialem Vindobonensem Aulam Nuntio significasset, delaturum se ad hanc ipsam Sedem expostulationes suas, neque id praestitit, neque ab Ecclesia divexanda temperavit; quin etiam sacros Ministros ab officio suo discedere detractantes partim pecunia multavit, partim etiam in vincula coniecit. Quibus in asperitatibus tum Cleri ferme universi tum sacrorum Antistitem, ac potissimum Friburgensis, qui ceteris praecivit exemplo, mirifice eluxit invictum animi robur et firmitas. Is enim propositum habens reddere Caesari quae Caesaris sunt, et quae Dei Deo, neque minis fractus, nec periculorum metu deterritus est quin Ecclesiae jura, et pastoralis officii partes strenue tueretur. Eximiam hanc in Ecclesiae causa sustinenda constantiam dum meritis extollimus laudibus, Venerabilem ipsum Fratrem Friburgensem Antistitem, ejusque fortitudinis socios hortamur, ut ne abjiciant animum, sed confortentur in virtute Domini, qui Ecclesiae suae quovis tempore pollicitus est adfuturum, quique bonum certamen certantibus coronam paravit et palmam. Ceterum, quod cum gentium Apostolo docuit semper Ecclesia, parendum scilicet esse

potestatibus sublimioribus, id Nos et catholici Nobiscum Antistites et tenent, et docent; at vero si contra divinas leges, et sacrosancta Ecclesiae jura a divino Auctore illi tradita imperatum aliquid sit, obediendum esse Deo magis quam hominibus, id exemplo ipse suo confirmavit Apostolus, id Nos cum sacris Ecclesiae Pastoribus et docemus, et inculcamus.

Acerba haec sunt, Venerabiles Fratres, et ad animi Nostri curam longe molestissima; sed enim non minus sollicitos Nos habet atque anxios per Orientales Indias Ecclesiae conditio. Scitis profecto Praedecessores Nostros, eorumque Nos exempla sequutos in disjunctissimis illis regionibus, prout temporum ratio ferebat, per sacros Antistites Vicarios Apostolicos renunciatos, perque Evangelicos operarios pastoralis fidelium regimini consuluisse. Atqui suborti sunt perditii homines, qui sua quaerentes non quae Jesu Christi, et vanissimas praetexentes causas ad incautos decipiendos a legitimorum pastorum subjectione catholicam plebem subducere niterentur. Id ubi comperimus, et paternis adhibitis monitis, et inanibus refutatis argumentis, quibus dissidium illud suum tueri contenderent, non destitimus a nefario consilio deterrire catholicae unitatis perturbatores. Quos cum in proposito pertinaces nosceremus, serperetque malum quotidie magis, datis

XI

aliis Apostolicis Literis, ad saniora illos consilia revocare iterum conati sumus, primarios vero schismatis fautores, nisi intra certum tempus resipuissent, Apostolicae auctoritatis gladio a corpore Ecclesiae abscidimus, et a fidelium communione segregatos prorsus habendos esse palam declaravimus. Ex quo illud boni sumus consequuti, ut non mediocris pars christianae plebis seditiosorum fallacias agnoscens se ad legitimorum Antistitum auctoritatem fidemque contulerit. Utinam vero qui in pravo adhuc dissidio persistunt dignitate praesertim aliqua insigniti audientes esse velint vocibus Nostris, utinam concessum Nobis sit aberrantem illum gregem in ovile unicum reducere, extra quod nequit reperiri salus. Hac tamen de re, Venerabiles Fratres, alia erit fusius apud Vos loquendi occasio. Gravissimam enim causam esse intelligitis, in qua incolumitas nititur animarum, quaeque ideo plurimum mentis, consilii, curarum exposcit. Interim hoc profitemur, nunquam Nos defuturos officio Nostro, atque adeo studiose executuros quidquid implorato sapientiae caelestis auxilio ad avertendam grassantis schismatis luem, populosque ad unitatem catholicam revocandos opportunum noverimus et salutare.

Alia etiam Nobis accessit doloris causa ex infe-

XII

lici exitu sacrae Missionis, quam Ven. Frater Vincen-
tius Episcopus Arcadiopolitanus auctoritate Nostra sus-
cepit ad Principem de Haiti in insula ejusdem no-
minis apud Americam. Haud facile dixerimus, quanto
religionis studio memoratus Antistes injunctum sibi
munus explere sategerit; verum quum dicto Principi,
ejusque Gubernio falsa insedisset opinio de Ecclesia
Christi sacrisque expeditionibus ad animarum tan-
tum luera susceptis, cumque magna illius Cleri pars
ad severiorem vitae disciplinam, quae sacrum mini-
sterium deceat, revocari iniquo animo ferret, hinc
praeclarus idem Antistes irritos prorsus dolens labo-
res suos post impetratam a Nobis veniam coactus est
excusso pedum pulvere a regione illa discedere. Gra-
vissima sane, ac nunquam satis deploranda religioni
mala inferuntur a quibusdam Ecclesiasticis viris, qui
nimis facile a propriis dioecesibus dimissi quasdam
petunt Americae regiones, ibique ob sacrorum Mini-
strorum necessitatem facile excipi solent nullo doctri-
nae ac probitatis experimento, ac proinde aliis plane
rebus student, quam hominibus ad veram fidem ad-
ducendis.

Denique hodierno in consessu illud Vobis signifi-
candum censemus, Venerabiles Fratres, intermissas pen-
dere pro parte Regii Subalpinj Gubernij susceptas de

XIII

religiosis rebus tractationes, sic ut inutile videri possit eam ob causam libera Nos mandata dedisse Dilecto Filio Nostro Cardinali, quem ad tractationes illas conficiendas designavimus. Idecirco per dilectum item Filium Nostrum Cardinalem negotiis publicis praepositum quaerendum ab eodem Gubernio curavimus, quae illius tandem consilia sint post silentii hujus diurnitatem. Nos quidem aequo animo accepimus porrectas ab ipso preces circa festorum numerum in universa Serenissimi Sardiniae Regis ditione minuendum, idque indulsimus non solum ad succurrendum miserorum inopiae, qui manuum labore victitare coguntur, sed vero etiam ad exhibendum longanimitatis exemplum, quo facilius Subalpinum Gubernium ad ea reparanda excitaretur, quae contra Apostolicam Sedem, contraque Ecclesiae jura violata, ac pessumdata in eo regno perperam gessisset. Quod si non perinde ac Nos expectamus evenerit, mansuetudinis certe, ac lenitatis attigisse terminos haud Nos poenitebit. Illud interea declaratum volumus, nullum Nos excepturos petitionis genus, quod dignitati ac juribus Apostolicae Sedis, et Religionis emolumento minime consentaneum deprehenderimus.

Videtis, Venerabiles Fratres, ad agitandam Ecclesiam novas suboriri in dies, ac saevire tempestates.

XIV

Nobis qui sedemus in puppi enitendum est, ut ventorum furorem Vobis etiam adjuvantibus sustineamus. Pergite, ut facitis, adesse Nobis in tam difficili cursu ac periculoso laborantibus. Verum ut res prospere cedat, Illius implorandum est auxilium, qui mari et ventis imperat. Utinam communibus exoratus precibus optatam faciat tranquillitatem, detque volens propitius, ut a diuturnis jactationibus conquiescens Ecclesia securitatis portum attingat.

